

Агар ҳаё қилмасанг, истаганингни қил | Тазкия дарслари (330-дарс)

19:00 / 31.05.2025 1805

لُسْتَعِي الْجَرَ تَأْرَمَلَسَوِهَيْلَعُ هَلَلَا تَصْرَهَلَل لُوَسْرَنْ أُنَّعُهُ لَلَا يَضَرَّ يَلْعِي نَع
يِيح هَلَلَانِ: لَأَقْمُتْ هَيْلَعِ نَشَأَوَهَلَلَا دِمَحَف رِبْنَمَلَا دِعَصَف زَارَا لَب زَارَبَلَاب
دُوَادُ وَبَأَهَاوَر. «رَتْسَيْلَف مُكُدَحَأَلَسَتَغَا إِذِف، رَتْسَلَاوَأَيَحْلَأُ بَحِي رِيَّتْس

Яъло розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам очик жойда иштонсиз ғул қилаётган одамни кўриб қолдилар. Бас, минбарга чиқдилар. Аллоҳга ҳамду сано айтганларидан сўнг:

«Албатта, Аллоҳ ўта ҳаёли ва ўта тўсингандир. Бирортангиз ғул қилса, тўсиниб олсин», дедилар».

Абу Довуд ва Насоий ривоят қилишган.

Бу гапларда одоб-ахлоқнинг олий даражаси ўз ифодасини топган. Муслмонлар ичидаги мавжуд камчиликларни муолажа қиладиган ваъзхонлар ва хатиблар бундан ўрнак олишлари керак. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам фалончининг фалон жойда қип-яланғоч ғусл қилаётганини кўрдим, «Шу ҳам иш бўлдимми?» демадилар. Бошқа шунга ўхшаган гапларни ҳам айтмадилар. Балки аввал Аллоҳ таолонинг ўта ҳаёли эканини эслатиб, муслмонларни ҳам ўта ҳаёли бўлишга ундадилар. Аллоҳ таолонинг ўта тўсинган эканини эслатиб, муслмонларни ҳам ўта тўсинишга ундадилар. Сўнгра асосий мақсадга кўчиб, тўсиниб олиб ғусл қилиш кераклигини баён қилдилар.

نَمْ غَبْرًا: لَأَقَمَ لَسَوَّوْهِ لَعْلَلِ لَصَّيْبِ لِنَلَّ نَعُ، نَعُ لَلِ لِي ضَرَّ بَوِّيَ أَيَبَ نَعُ
يَذُمَّرَّتْ لَأَوْدَمَّ حَأْ هَأَوْرَ. «حَأَكُّنْ لَأَو، كَأَوْسْ لَأَو، رُطَّعَّتْ لَأَو، عَأَيَّ حَأَلِ: نَيَلَسْ رُؤْمُ لِنَنْ سْ

Абу Айюб розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Тўрт нарса расулларнинг суннатларидандир: ҳаё, хушбўй сепиш, сивок ва никоҳ», дедилар».

Аҳмад ва Термизий ривоят қилишган.

Ҳаё инсонни бошқа жонзотлардан ажратиб турадиган сифатлардан биридир. Ҳаё инсонга зийнат ҳисобланган улufe бир сифат, набийларнинг ҳаммаларига муштарак сифат бўлган нарсадир.

Шунинг учун ҳам ҳар бир мўмин-муслмон ҳаёли бўлишга ҳаракат қилмоғи лозим.

مُكَّيًّا: لَأَقَمَ لَسَوَّوْهِ لَعْلَلِ لَصَّيْبِ لِنَلَّ نَعُ، نَعُ لَلِ لِي ضَرَّ رَمْعَ نَبَلَّ نَعُ
لِلْ لُجَّ رَلِ لِي ضَفِّي نِي حَوَّوْطِ لَأَغْلَ لَدْنَعُ لَأَلْ لِمُكُّ قَرَأْفِي لَأَلْ نَمَّ مَكَّعَمَّ نِإْفَ، يَرَّعَّتْ لَأَو
بَدَّأَلِ لِي فَيُذَمَّرَّتْ لَأَوْرَ. «مُؤْمُرُكَ أَوْ مَوْئِيحَتْ سَأَفَ لَهْ أ

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Яланғоч бўлишдан сақланинглр. Чунки сиз билан қазои ҳожат ва эр киши ўз аҳлига борган пайтдан бошқа вақтда ҳеч ажралмайдиган шахслр бўлади. Бас, улардан ҳаё қилинглр ва

уларни икром этинглар», дедилар».

Термизий «Одоб боби»да ривоят қилган.

وَوَلِّجَرَ عَلَ مَلَسَوِ هِيَ لَعْلَلِ لَصِيْبِنِ الرَّمِ: أَمْ هُنَّ عُلَلِ لِي صَرَّرَ مُمْعِنُ بِنَانِ
لِقَافٍ، كَبَّرَ ضَأْدُقُ لِقُوقِي هُنَّ أَكْ يَحِيحُ، يَحْتَسِنُ كُنَّ: لِقُوقِي، أَيْ خَالِي فِي فُتَاتِ عِي
عُةً بَرَّالِ هَؤُرَ. «نَامِي لِنَمَاءِ خَالِي نِإْفِ، هُوَ د»: هَلَلِ لِقُوسَرِ

Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам бировни ҳаёси учун «Сен ҳаё қилиб, ўзингга зарар қиласан», деб итоб қилаётган кишининг олдидан ўтиб қолдилар ва:

«Уни ўз ҳолига қўй! Албатта, ҳаё иймондандир», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилишган.

Демак, ҳаё иймоннинг баркамоллигидан келиб чиқадиган хулқдир. Ҳар бир мўмин-мусулмон ҳаёли бўлишга ҳаракат қилиши лозим.

أَمْ نِنَا: لِقَافٍ مَلَسَوِ هِيَ لَعْلَلِ لَصِيْبِنِ الرَّمِ: هُنَّ عُلَلِ لِي صَرَّرَ مُمْعِنُ بِنَانِ
هَؤُرَ. «تَشِي شَأْمُ لِقُوقِي هُنَّ أَكْ يَحِيحُ، يَحْتَسِنُ كُنَّ: لِقُوقِي، أَيْ خَالِي فِي فُتَاتِ عِي
دَمَحَّو دُوَادُ وَبَأُو وَيْرَاحُ بَلَا

Абу Масъуд розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Одамлар нубувватнинг биринчи каломидан идрок қилган нарсалардан бири: «Агар ҳаё қилмасанг, истаганингни қилавер»дир», дедилар».

Бухорий, Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилишган.

Ҳа, ҳаёсиз киши барча ёмонликларни тап тортмай қилаверади. Одам боласини ёмонликдан қайтарадиган нарса унинг ҳаёсидир.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.